

**พฤติกรรมการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพการศึกษาของอาจารย์พยาบาล
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรดิตถ์**
**Educational quality assurance working behaviors of Nurse instructors
in Boromarajonani College of Nursing, Uttaradit**

จินตนา กล่อมศิริ* ประภาพร มโนรัตน์** นภา สุทธตั้ง***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของอาจารย์พยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรดิตถ์ กลุ่มตัวอย่างเป็นอาจารย์พยาบาล จำนวน 32 คน รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามพฤติกรรมปฏิบัติงานของอาจารย์ก่อนและหลังการนำระบบประกันคุณภาพการศึกษามาใช้ ซึ่งเป็นแบบสอบถามของ สุระพรรณ พนมฤทธิ์ และสิริยลักษณ์ ไชยลังกา (2546) ที่ได้สร้างขึ้นเพื่อใช้ศึกษาการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพการศึกษาของอาจารย์ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา และเครื่องมือนำไปหาความเที่ยงตรงตามเนื้อหาและค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคได้เท่ากับ .93 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติ paired t-test ผลการวิจัยพบว่า ก่อนนำระบบการประกันคุณภาพการศึกษามาใช้ อาจารย์พยาบาลมีระดับพฤติกรรมการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพการศึกษาตามการประเมินตนเองโดยรวมและทุกองค์ประกอบอยู่ในระดับปานกลางและภายหลังการนำระบบการประกันคุณภาพการศึกษามาใช้ อาจารย์พยาบาลมีระดับพฤติกรรมการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพการศึกษาตามการประเมินตนเองโดยรวมและทุกองค์ประกอบอยู่ในระดับสูง และค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพการศึกษาตามการประเมินตนเองก่อนและภายหลังการนำระบบการประกันคุณภาพการศึกษามาใช้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

คำสำคัญ: อาจารย์พยาบาล, การประกันคุณภาพการศึกษา, พฤติกรรมการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพการศึกษา

Abstract

The purpose of this research was to study the educational quality assurance working behaviors of nurse instructors in Boromarajonani College of Nursing, Uttaradit. A sample was 32 nurse instructors. The research instrument was the questionnaire created by Surapan Panomrit and Sireluk Chailungga using with Changes on Working Behaviors of Faculty Members in Boromrajonani College of Nursing, Payao, research in B.E. 2546. The reliability of the questionnaire test by Chronbach Alpha Coefficient was at .93. The data were analyzed by using frequency, percentage, mean, standard deviation and paired t-test. The result were as follows: before using educational quality assurance system, nurse instructors'working behaviors were in overall and subscale dimensions in at middle level. After using educational quality assurance system, nurse instructors'working behaviors were in overall and subscale dimensions in at high level. The average working Behaviors of nurse instructors between before and after using educational quality assurance system were significantly different at a level of .05.

* จินตนา กล่อมศิริ นักวิชาการศึกษา 9 (ปัจจุบันข้าราชการบำนาญ)

** ประภาพร มโนรัตน์ พยาบาลวิชาชีพ 8 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรดิตถ์

*** นภา สุทธตั้ง พยาบาลวิชาชีพ 7 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรดิตถ์

Key Words : Nurse instructors , Educational quality assurance , Educational quality assurance working behaviors

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กำหนดให้สถาบันหรือหน่วยงานที่มีหน้าที่จัดการศึกษามีการปฏิรูปการศึกษา โดยจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง และกระบวนการเรียนการสอนจะต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ในชีวิตจริงได้ ดังนั้นสถาบันการศึกษาหรือหน่วยจัดการศึกษา รวมถึงสถาบันอุดมศึกษาของไทย จึงมุ่งพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาให้ดีขึ้นและเป็นที่ยอมรับในระดับสากลและเป็นมาตรฐานเดียวกัน โดยใช้ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นเครื่องมือในการบริหารและกลไกในการดำเนินงานการจัดการศึกษาภายใต้หน้าที่ หรือพันธกิจของแต่ละสถาบัน

สถาบันพระบรมมหาราชชนกเป็นสถาบันพัฒนากำลังคนด้านสุขภาพในระดับอุดมศึกษาและทำหน้าที่หลักในการผลิตบุคลากรพยาบาลและบุคลากรสาธารณสุข ซึ่งเป็นกำลังสำคัญของทีมสุขภาพในการให้บริการด้านสุขภาพอนามัยตามความต้องการของประชาชนและสังคม และตอบสนองต่อนโยบายพัฒนามาตรฐานการศึกษาวิชาการและฝึกอบรม นโยบายการปฏิรูประบบราชการ สถาบันพระบรมมหาราชชนกจึงมุ่งเน้นการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ เพื่อเตรียมนักศึกษาพยาบาลให้เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติการพยาบาล สนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดความคิดอย่างอิสระ ส่งเสริมผู้เรียนให้มีทักษะในการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ แสดงความสัมพันธ์ระหว่างภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเจริญทางด้านสติปัญญา ตลอดจนสร้างเสริมประสบการณ์ และทักษะทางวิชาชีพด้วย และเตรียมให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่สามารถปฏิบัติการพยาบาลได้อย่างมีคุณภาพ ทั้งนี้ได้กำหนดนโยบายด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยฯ ในสังกัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาครอบคลุม 3 ด้าน คือ 1) การควบคุมคุณภาพภายใน 2) การตรวจสอบคุณภาพ และ 3) การประเมินคุณภาพ ซึ่งต้องมีการประเมินคุณภาพทั้งการ

ปร. เมีนตนเองและการประเมินคุณภาพจากสถาบันพระบรมราชชนกและยังให้มีการประกันคุณภาพภายนอกจากสำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.)

นอกจากนี้ยังให้มีการดำเนินงานพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาร่วมกันในลักษณะเครือข่ายในแต่ละภูมิภาค เพื่อให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในการพัฒนาระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาให้สามารถเป็นเครื่องมือในการบริหารและแนวทางในการจัดการศึกษาได้สอดคล้องกับบริบทของแต่ละพื้นที่ และเหมาะสมสำหรับผู้ปฏิบัติได้ประยุกต์ใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติงานประจำได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครสุพรรณบุรี เป็นวิทยาลัยพยาบาลในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนกมุ่งเน้นการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพโดยใช้ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นเครื่องมือในการบริหารและแนวทางในการจัดการศึกษา โดยได้เริ่มดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541 เป็นต้นมา แม้ ณ ปัจจุบันระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาจะไม่ใช่อะไรใหม่สำหรับอาจารย์พยาบาลในวิทยาลัยฯ ก็ตาม แต่หลักเกณฑ์และข้อกำหนดในระบบการประกันคุณภาพการศึกษาก็ได้มีการพัฒนาปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับบริบทที่เปลี่ยนไปอย่างต่อเนื่อง เพื่อคงความเป็นมาตรฐานสู่สากลยิ่งขึ้น ซึ่งในการพัฒนาและปรับเปลี่ยนดังกล่าวย่อมก่อให้เกิดผลกระทบทั้งต่อระบบและตัวผู้ปฏิบัติงานกล่าวคือเกิดการพัฒนาระบบอย่างต่อเนื่อง และต่อตัวผู้ปฏิบัติงานโดยเฉพาะอาจารย์พยาบาลซึ่งเป็นบุคคลสำคัญในองค์กรที่มีหน้าที่หลักในการจัดการศึกษาอาจต้องปรับแนวทางการดำเนินงานค่อนข้างบ่อย อาจส่งผลให้เกิดความคลาดเคลื่อนในการนำไปใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติงานประจำ ดังนั้นพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงานประกันคุณภาพการศึกษาของอาจารย์พยาบาลจึงนับได้ว่ามีความสำคัญอย่างมากต่อความสำเร็จของสถาบันและนักศึกษา คณะผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพการศึกษาของอาจารย์พยาบาล เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพการศึกษาของอาจารย์พยาบาลและพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาให้สามารถเป็นเครื่องมือการบริหารและแนวทางการดำเนินการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพได้อย่างแท้จริงและ ดียิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. ศึกษาระดับพฤติกรรมการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพการศึกษาของอาจารย์พยาบาลก่อนและภายหลังการนำระบบประกันคุณภาพการศึกษามาใช้ ตามการประเมินตนเองของอาจารย์พยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรดิตถ์
2. เปรียบเทียบระดับพฤติกรรมการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพการศึกษาของอาจารย์พยาบาลก่อนและภายหลังการนำระบบประกันคุณภาพการศึกษามาใช้ ตามการประเมินตนเองของอาจารย์พยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรดิตถ์

สมมติฐานการวิจัย

ระดับพฤติกรรมการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพการศึกษาของอาจารย์พยาบาลก่อนและภายหลังการนำระบบประกันคุณภาพการศึกษามาใช้ ตามการประเมินตนเองของอาจารย์พยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรดิตถ์ แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive research) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพการศึกษาของอาจารย์พยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรดิตถ์ ผู้วิจัยมีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ คือ อาจารย์พยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรดิตถ์ มีจำนวนทั้งสิ้น 32 คน (ไม่รวมอาจารย์ที่อยู่ระหว่างลาศึกษาต่อ)
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 แบบบันทึกข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ การศึกษา อายุ สถานภาพสมรส ตำแหน่งงานในปัจจุบัน อายุราชการ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามพฤติกรรมการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพการศึกษาของอาจารย์พยาบาล ก่อนและหลังการนำระบบประกันคุณภาพการศึกษามาใช้ ซึ่งสุระพรรณพนมฤทธิ์ และสิริย์ลักษณ์ ไชยลังกา (2546) ได้สร้างแบบสอบถามนี้ขึ้นเพื่อใช้ศึกษาการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพการศึกษาของอาจารย์ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา โดยแบ่งเป็นพฤติกรรมการ

ปฏิบัติงานการประกันคุณภาพการศึกษาก่อนและภายหลังการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาตามพันธกิจของวิทยาลัย ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์ และแผนการดำเนินงาน จำนวน 5 ข้อ

องค์ประกอบที่ 2 การเรียนการสอน จำนวน 29 ข้อ

องค์ประกอบที่ 3 กิจกรรมพัฒนานักศึกษา จำนวน 9 ข้อ

องค์ประกอบที่ 4 การวิจัย ตำรา ผลงานวิชาการ จำนวน 4 ข้อ

องค์ประกอบที่ 5 การบริการวิชาการแก่สังคม จำนวน 4 ข้อ

องค์ประกอบที่ 6 การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม จำนวน 4 ข้อ

แบบสอบถามเป็นแบบลิเคิร์ต (Likert scale) มีสเกลให้เลือกตอบ 5 ระดับ จาก ทำน้อยครั้ง ทำเป็นบางครั้ง ทำในระดับปานกลาง ทำเป็นส่วนมาก และทำทุกครั้ง จำนวน 54 ข้อ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยติดต่อกับอาจารย์พยาบาลชี้แจงวัตถุประสงค์อธิบายวิธีการตอบแบบสอบถามโดยชี้แจงว่าจะเป็นความลับและไม่มีผลกระทบใดต่อผู้ตอบ ข้อมูลที่ได้จะนำเสนอในภาพรวมเท่านั้น และนัดวันเวลาในการรวบรวมข้อมูล นัดหมายวันเวลา กับอาจารย์ และนำแบบสอบถามไปแจกให้กับอาจารย์พยาบาลแต่ละคน พร้อมกับขอรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเองในวันนั้นเลยรวบรวมแบบสอบถามคืน และตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถาม พบว่า แบบสอบถามที่ได้รับจากอาจารย์พยาบาลมีความสมบูรณ์ทุกฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ใช้เวลาในการรวบรวมข้อมูลในระหว่างวันที่ 1-28 กุมภาพันธ์ 2549

4. การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS+/PC สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ แจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติ paired t-test

ผลการวิจัย

1. พฤติกรรมการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพการศึกษาของอาจารย์พยาบาลที่ประเมินตนเอง ก่อนนำระบบประกันคุณภาพการศึกษามาใช้โดยรวมและทุกองค์ประกอบอยู่ในระดับปานกลาง องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด

คือ องค์ประกอบที่ 2 การเรียนการสอน รองลงมา คือ องค์ประกอบที่ 3 กิจกรรมพัฒนานักศึกษา และองค์ประกอบที่ 1 ปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์และแผนการดำเนินงาน ตามลำดับ และองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ องค์ประกอบที่ 4 การวิจัย ตำรา ผลงานทางวิชาการ

2. พฤติกรรมการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพ การศึกษาของอาจารย์พยาบาลที่ประเมินตนเอง ภายหลังการนำระบบประกันคุณภาพการศึกษามาใช้โดยรวมและทุกองค์ประกอบอยู่ในระดับสูง องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ องค์ประกอบที่ 2 การเรียนการสอน รองลงมา คือ องค์ประกอบที่ 1 ปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์และแผนการดำเนินงาน และองค์ประกอบที่ 3 กิจกรรมพัฒนานักศึกษา ตามลำดับ และองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ องค์ประกอบที่ 4 การวิจัย ตำรา ผลงานทางวิชาการ

3. พฤติกรรมการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพ การศึกษาของอาจารย์พยาบาลที่ประเมินตนเอง ก่อนและภายหลังการนำระบบประกันคุณภาพการศึกษามาใช้โดยรวมและในทุกองค์ประกอบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาเปรียบเทียบระดับพฤติกรรมการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพการศึกษาของอาจารย์พยาบาลก่อนและภายหลังการนำระบบประกันคุณภาพการศึกษามาใช้ ตามการประเมินตนเองของอาจารย์พยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรดิตถ์ ผู้วิจัยอภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. พฤติกรรมการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพ การศึกษาของอาจารย์พยาบาลก่อนและภายหลังการนำระบบประกันคุณภาพการศึกษามาใช้ ตามการประเมินตนเองของอาจารย์พยาบาลโดยรวมและทุกองค์ประกอบ มีระดับพฤติกรรมต่างกัน โดยที่พบว่าพฤติกรรมการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพการศึกษาของอาจารย์พยาบาลภายหลังการนำระบบประกันคุณภาพการศึกษามาใช้โดยรวมและทุกองค์ประกอบ อยู่ในระดับสูง ซึ่งสูงกว่าก่อนนำระบบประกันคุณภาพการศึกษามาใช้ และยังพบว่าพฤติกรรมการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพการศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงสุดในองค์ประกอบที่ 2 การจัดการเรียนการสอน รองลงมาคือองค์ประกอบที่ 1 ปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์และแผนการ

ดำเนินงาน และองค์ประกอบที่ 3 กิจกรรมพัฒนานักศึกษา ตามลำดับ ซึ่งพฤติกรรมกรปฏิบัติงานการประกันคุณภาพ การศึกษาของอาจารย์พยาบาลก่อนนำระบบประกันคุณภาพ การศึกษามาใช้โดยรวมและทุกองค์ประกอบ อยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น และพฤติกรรมการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพการศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงสุดในองค์ประกอบที่ 2 การจัดการเรียนการสอน เหมือนกัน แต่รองลงมาคือองค์ประกอบที่ 3 กิจกรรมพัฒนานักศึกษาขององค์ประกอบที่ 1 ปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์และแผนการดำเนินงาน ซึ่งสลับกัน ทั้งนี้เนื่องมาจากระบบการประกันคุณภาพการศึกษานั้นมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญคือให้สถานศึกษาจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ และผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพตามความต้องการของสังคมโดยเน้นให้เกิดกระบวนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบขององค์กรในทุกพันธกิจ ดังนั้นเมื่อนำระบบการประกันคุณภาพการศึกษามาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานของวิทยาลัยฯ จึงเสมือนหนึ่งการมีแผนที่เดินทางหรือกรอบการดำเนินงานที่ชัดเจนเป็นระบบที่เชื่อมประสานกันเพื่อการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ โดยเฉพาะด้านการจัดการเรียนการสอนนั้นจะเห็นว่ามีค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการปฏิบัติงานที่โดดเด่นทั้งก่อนและหลังการนำระบบการประกันคุณภาพการศึกษามาใช้ เนื่องจากเป็นพันธกิจหลักของวิทยาลัยฯ อันจะนำไปสู่เป้าหมายของความสำเร็จของการจัดการศึกษา แต่ความสำเร็จของการศึกษาไม่ได้มีเพียงองค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอนเพียงอย่างเดียวเท่านั้น ยังขึ้นอยู่กับองค์ประกอบอื่น ๆ อีกด้วย โดยเฉพาะด้านการรวมพลังของคนในองค์กรและการก้าวเดินไปข้างหน้าด้วยจุดมุ่งหมายเดียวกันร่วมกัน (สุรพันธ์ พนมฤทธิ์ และสิริยลักษณ์ ไชยลังกา, 2546) ดังนั้นจึงเห็นได้ชัดเจนว่าภายหลังการใช้ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาแล้ว ค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการดำเนินงานของอาจารย์พยาบาลด้าน องค์ประกอบที่ 1 ปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์และแผนการดำเนินงาน จึงเพิ่มขึ้นและเป็นอันดับที่สองต่างจากก่อนการนำระบบประกันฯ มาใช้ และย่อมเกิดผลการดำเนินงานต่อกลุ่มเป้าหมายหลักคือ ผู้เรียนโดยตรง คือ กิจกรรมพัฒนานักศึกษา ดังผลการศึกษาของจินตนา กล่อมศิริ (2549) ที่ได้ศึกษาสมรรถนะอาจารย์วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรดิตถ์ ในปีเดียวกันนี้ พบว่าระดับสมรรถนะของอาจารย์พยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรดิตถ์ ที่ประเมินโดยอาจารย์พยาบาลและนักศึกษาพยาบาล โดยรวมและทุกด้านอยู่ในระดับสูง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้าน

การจัดการเรียนการสอน และด้านวิชาการ รองลงมา คือ ด้านการประเมินผลการเรียน

นอกจากนี้ยังพบว่าพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพการศึกษาของอาจารย์พยาบาลทั้งก่อนและภายหลังการนำระบบการประกันคุณภาพการศึกษามาใช้ มีค่าเฉลี่ยพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงานต่ำสุดในองค์ประกอบเดียวกันคือ องค์ประกอบที่ 4 การวิจัย ตำรา ผลงานทางวิชาการ แต่พฤติกรรมภายหลังการนำระบบประกันฯ มาใช้ มีค่าเฉลี่ยพฤติกรรมสูงกว่า ทั้งนี้แม้ว่าจะมีการนำระบบประกันคุณภาพการศึกษามาใช้ในวิทยาลัยฯ แล้ว ทำให้พฤติกรรมในองค์ประกอบนี้สูงขึ้นด้วยก็ตาม แต่ค่าเฉลี่ยพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงานด้านนี้ยังคงอยู่ต่ำสุดเมื่อเทียบกับองค์ประกอบอื่นๆ อาจเนื่องมาจากลักษณะการปฏิบัติงานด้านการวิจัย ตำรา ผลงานทางวิชาการ เป็นกระบวนการทำงานที่ละเอียดอ่อน ที่ต้องใช้การคิดวิเคราะห์ และอาศัยเวลาในการดำเนินงาน แต่ในสภาพความเป็นจริงแล้ว อาจารย์พยาบาล มีภาระงานการสอนมากกว่าเกณฑ์ที่สภากาพยาบาลได้กำหนดไว้ อันเนื่องจากมีอาจารย์พยาบาลน้อยไม่ได้สัดส่วนอาจารย์พยาบาลต่อนักศึกษาตรงตามเกณฑ์ที่ควรจะเป็น ทำให้ไม่มีเวลามากพอที่จะผลิตผลงานการวิจัย ตำรา ผลงานทางวิชาการได้มาก ดังผลสรุปการดำเนินงานประจำปีของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรดิตถ์ ปีพ.ศ. 2548 และผลการศึกษาของจินตนา กล่อมศิริ กัญญรัตน์ ผึ้งบรรเทา และประภาพร มโนรัตน์ (2549) ที่พบว่าสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรดิตถ์ คือ ภาระงานสอนของอาจารย์มากกว่าเกณฑ์ที่สภากาหนดและสัดส่วนของอาจารย์ต่อนักศึกษาเท่ากับ 1:10 ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานของทบวงมหาวิทยาลัยและสภาการพยาบาลกำหนดไว้ให้เท่ากับ 1:8 ทั้งนี้ผลการวิจัยในครั้งนี้ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุรพันธ์ พนมฤทธิ์ และสิริย์ลักษณ์ ไชยลังกา (2546) ที่ศึกษาการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพการศึกษาของอาจารย์ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา กระทรวงสาธารณสุข พบว่า พฤติกรรมการปฏิบัติงานของอาจารย์พยาบาลภายหลังการนำระบบประกันคุณภาพการศึกษามาใช้ มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงานเพิ่มขึ้นทุกองค์ประกอบ

2. พฤติกรรมการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพการศึกษาของอาจารย์พยาบาลที่ประเมินตนเอง ก่อนและ

ภายหลังนำระบบประกันคุณภาพการศึกษามาใช้ โดยรวมและในทุกองค์ประกอบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงานของอาจารย์พยาบาลภายหลังการนำระบบประกันคุณภาพการศึกษามาใช้ มีค่าเฉลี่ยพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงานเพิ่มขึ้นทุกองค์ประกอบสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุรพันธ์ พนมฤทธิ์ และสิริย์ลักษณ์ ไชยลังกา (2546) ที่ศึกษาการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพการศึกษาของอาจารย์วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา กระทรวงสาธารณสุข ที่พบว่า ผลการทดสอบความแตกต่างของการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงานของอาจารย์ก่อนและหลังการนำระบบการประกันคุณภาพการศึกษามาใช้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากวิทยาลัยฯ ได้ตระหนักและให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาเพื่อผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของสังคม โดยเน้นให้เกิดกระบวนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบเชื่อมประสานและบูรณาการทุกพันธกิจในองค์กรภายใต้ระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษา อีกทั้งการดำเนินงานยังสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ นอกจากนี้คุณภาพการศึกษาและความสำเร็จในการจัดการศึกษา ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ 3 ประการ คือ 1) ปัจจัยนำเข้า (input) ได้แก่ ผู้บริหาร ผู้สอน ผู้เรียน หลักสูตร และสิ่งแวดล้อมในการเรียนการสอน 2) กระบวนการ (process) ซึ่งเป็นการนำเอาตัวป้อนหรือสิ่งนำเข้าทั้งหมดที่เป็นวัตถุดิบในระบบมาดำเนินการเพื่อให้เกิดผลผลิต กระบวนการเรียนการสอนต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์ของการสอน การประเมินผู้เรียนและผู้สอน การจัดการเรียนการสอน การประเมินผลการเรียนการสอน และข้อมูลป้อนกลับ 3) ผลลัพธ์ (output) เป็นส่วนสุดท้ายของกระบวนการเรียนการสอน คือ ผู้เรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทั้งในด้านพุทธิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย ตามจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนที่กำหนดไว้ จะเห็นได้ว่าอาจารย์พยาบาลเป็นปัจจัยนำเข้าที่สำคัญ ที่จะเป็นผู้ดำเนินการในระบบเพื่อให้เกิดการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพภายใต้กลไกการประกันคุณภาพการศึกษาสู่มาตรฐานสากล ดังนั้นอาจารย์พยาบาลจึงต้องพัฒนาวิธีการดำเนินงานให้ทันสมัยและสอดคล้องกับมาตรฐานและนโยบายของวิทยาลัยฯ สู่เป้าหมายคือคุณภาพการจัดการศึกษาและสอดคล้องกับพันธกิจขององค์กรและ

ดำเนินการอย่างบูรณาการเพื่อให้บัณฑิตของสถาบันมีคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ จึงพบว่าอาจารย์พยาบาลประเมินพฤติกรรมการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพการศึกษาของตนเองเพิ่มขึ้นจากเดิมในทุกองค์ประกอบ สอดคล้องกับผลการศึกษาของจินตนา กล่อมศิริ (2549) ที่ศึกษาสมรรถนะของอาจารย์พยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรดิตถ์ ในปีเดียวกันนี้ พบว่าทั้งนักศึกษาที่ประเมินสมรรถนะอาจารย์พยาบาลและอาจารย์พยาบาลประเมินสมรรถนะของตนเอง อยู่ในระดับสูง ดังนั้นผลการศึกษาจึงสะท้อนให้เห็นถึงผลประโยชน์อันเกิดจากการดำเนินงานจัดการศึกษาภายใต้ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาและใช้การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นเสมือนเครื่องมือในการบริหารสถานศึกษาและเป็นส่วนหนึ่งของงานประจำวิทยาลัยฯ จึงควรได้ใช้กลไกการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นเครื่องมือการจัดการศึกษาและพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. องค์กรควรมีนโยบายกระตุ้นและส่งเสริมให้อาจารย์พยาบาลได้ทำวิจัย ผลิตตำรา และเอกสารทางวิชาการเพิ่มขึ้น โดยการวิเคราะห์หาปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมการทำวิจัยของอาจารย์พยาบาลก่อนเป็นอันดับแรก แล้วจึงแก้ไขในส่วนที่เป็นจุดอ่อนและเสริมที่เป็นจุดเด่นเพื่อเอื้อให้เกิดพฤติกรรมในการทำวิจัย ผลิตตำรา และเอกสารทางวิชาการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง
2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรประเมินระดับพฤติกรรมการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพการศึกษาของอาจารย์พยาบาล ทั้งภาพรวม และเป็นรายบุคคล และหากลยุทธ์ในการแจ้งผล (feedback) ให้กับอาจารย์พยาบาลรับทราบระดับพฤติกรรมทั้งที่เป็นจุดเด่นและจุดด้อยเพื่อคงพฤติกรรมในจุดเด่นไว้และพัฒนาพฤติกรรมที่เป็นจุดด้อยให้ดียิ่งขึ้น และผู้บริหารควรนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินพฤติกรรมของอาจารย์พยาบาลมาจัดทำแผนพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาให้อาจารย์พยาบาลได้ใช้เป็นเครื่องมือในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น และควรประเมินพฤติกรรมการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพการศึกษาของอาจารย์พยาบาล อย่างสม่ำเสมอ กำหนดนโยบายให้อาจารย์พยาบาลมีการพัฒนาตนเองและคงไว้ซึ่งพฤติกรรมรวมถึงการให้การสนับสนุนอาจารย์พยาบาลในการพัฒนาพฤติกรรม การปฏิบัติงานการประกันคุณภาพการศึกษาของ

อาจารย์พยาบาลเช่น การเรียนรู้การดำเนินงานหรือการประยุกต์ใช้ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาในการปฏิบัติงานในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การศึกษาดูงาน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การอบรมเพิ่มเติม ทั้งที่จัดภายในวิทยาลัยฯ และองค์กรภายนอก เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาพฤติกรรมการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพการศึกษาของอาจารย์เฉพาะกลุ่มวิชา/รายวิชา เพื่อให้มีความเฉพาะเจาะจงในงานที่อาจารย์พยาบาลรับผิดชอบ เพื่อใช้เป็นมาตรฐานและแนวทางในการปฏิบัติงานและพัฒนาพฤติกรรมการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพการศึกษาของอาจารย์พยาบาลและศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพการศึกษาของอาจารย์พยาบาลตามการรับรู้ของผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหารการพยาบาล เพื่อนร่วมงาน นักศึกษาพยาบาล เป็นต้น
2. ควรศึกษาผลกระทบของการจัดการศึกษาภายใต้กลไกการประกันคุณภาพการศึกษาต่อผลสัมฤทธิ์ของการสอบขึ้นทะเบียนใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพทางการพยาบาลของผู้สำเร็จการศึกษา
3. ควรศึกษาผลกระทบของการจัดการศึกษาภายใต้กลไกการประกันคุณภาพการศึกษาต่อคุณภาพบัณฑิตเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วอย่างน้อย 6 เดือน
4. ควรศึกษาการประเมินความคุ้มค่าของการศึกษาเพื่อสะท้อนการทำงานของระบบและกลไกที่มีอยู่ในปัจจุบันเพื่อให้ได้แนวทางในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา

บรรณานุกรม

- เกษม วัฒนชัย. (2540). การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาในเอกสารประกอบการสัมมนาทางวิชาการ **“เรื่องประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน”** กรุงเทพฯ สมาคมสถาบันอุดมศึกษาแห่งประเทศไทย.
- จินตนา กล่อมศิริ. (2549). **สมรรถนะของอาจารย์พยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีอุตรดิตถ์**. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรดิตถ์ สถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข.
- จินตนา กล่อมศิริ กัญญารัตน์ ผึ้งบรรหาร และประภาพร มโนรัตน์. (2549). **การวิจัยและพัฒนารูปแบบการ**

**ประสานความร่วมมือระหว่าง วิทยาลัยพยาบาล
บรมราชชนนี อุตรดิตถ์ และสถานบริการสุขภาพใน
การจัดการเรียนการสอนภาคปฏิบัติของนักศึกษา
พยาบาล : กรณีศึกษาโรงพยาบาลอุตรดิตถ์. วิทยาลัย
พยาบาลบรมราชชนนี อุตรดิตถ์ สถาบันพระบรม
ราชชนก กระทรวงสาธารณสุข.**

ทพววมหาวิทยาลัย. (2545). **รายงานการประเมินผลโดยการ
ศึกษาและพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพระดับ
อุดมศึกษาของทพววมหาวิทยาลัย.** กรุงเทพฯ : ห้าง
หุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์.

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรดิตถ์ .(2548). **สรุปผล
การดำเนินงานประจำปีงบประมาณ 2548 ของ
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรดิตถ์.** สถาบัน
พระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข.

สถาบันพระบรมราชชนก. กระทรวงสาธารณสุข. (2546). **คู่มือ
ประเมินคุณภาพภายใน (ฉบับปรับปรุง).**

สุรพันธ์ พนมฤทธิ์ สิริย์ลักษณ์ ไชยลังกา. (2546). **การ
ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการปฏิบัติงานการประกัน
คุณภาพการศึกษาของอาจารย์ วิทยาลัยพยาบาล**

**บรมราชชนนี พะเยา. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี
พะเยา สถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข.
ส่วนพัฒนาการศึกษา สถาบันพระบรมราชชนก. (2543). **คู่มือ
การพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาของ
วิทยาลัยในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข.** กรุงเทพฯ :
สถาบันพระบรมราชชนก.**

สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. (2543). **ทฤษฎีและเทคนิคการ
ปรับปรุงพฤติกรรม.** กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักมาตรฐานอุดมศึกษา. (2545). **เกณฑ์คุณภาพการศึกษา
เพื่อการดำเนินงานที่เป็นเลิศ.** กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วน
จำกัด ภาพพิมพ์.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). **แนวทาง
การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อพร้อมรับ
การประเมินภายนอก.** กรุงเทพฯ : บริษัท พิมพ์ดีด จำกัด.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา
(องค์การมหาชน). (2546). **กรอบแนวทางการประเมิน
คุณภาพภายนอกระดับอุดมศึกษา. ฉบับปรับปรุงครั้งที่
1 กรุงเทพฯ : บริษัท จุดทอง จำกัด.**